E-post: Bivdu@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse: Rødsvingelveien 35, 9516 Alta
Bankkonto: 4930 13 53625

## Klima- og Miljøvernminister

## Sigrun Aasland

BIVDU

Torsdag 8. oktober 2026.

**Bivdus innspill til ny stortingsmelding om villaks, Sjøørret, sjørøye.**

Etter 60–70 år med stadig strengere reguleringer er det tradisjonelle sjølaksefisket nærmest regulert bort. Likevel er svært mange laksebestander fortsatt på et kritisk lavt nivå.

Problemet kan ikke løses ved stadig å redusere det tradisjonelle fisket.

Laksens næringsgrunnlag i havet må hensyntas da store mengder laks i sjøfasen forsvinner uten at forvaltningen kan forklare hvorfor.

Laksens ernæring i sjø er pelagiske arter som har blitt overbeskattet og nedfisket av store havgående fartøy uten kontrollør om bord. Yngel og smålaks inngår som bifangst i dette fisket.

Oppdrettsnæringen har vokst kraftig og medført i dag utslipp av store mengder miljøødeleggende stoffer, lakselus og rømming. I tillegg beslaglegges tradisjonelle fiskeområder og gyteområder. Alt dette påvirker naturgrunnlaget og fiskernes rettigheter i negativ retning.

Bivdu krever derfor at åpne oppdrettsmerder må fases ut fra 1. januar 2030.

Finnmarkskommisjonens rapport for Tana/Tanafjorden konkludere med at lokalbefolkningen har kollektive rettigheter til fiske, basert på alders tids bruk og sedvane. Dette må få konsekvenser for framtidig lakseforvaltning og for den kommende St.meldingen, der sjøsamiske rettighetshavere må sikres konsultasjonsrett.

Dagens forvaltning av anadrom laksefisk er et pågående brudd på menneskerettighetene.

Der sjøsamiske rettighetshavere:

- ikke konsulteres
- det tradisjonelle fisket reguleres bort
- deres rettigheter, kultur og næringsutøvelse ikke blir vektlagt.

Norge oppfyller dermed ikke internasjonale forpliktelser overfor oss samer som urfolk.

Samisk laksefiske handler om retten til kulturutøvelse.

Når bestandene krever begrensninger, må rettighetshaverne har rett til å beskatte ressursen mens andre må vike.

**Dagens reguleringer må derfor endres.**

Stortingsmeldingen må også behandle hele laksens livsløp: gyting, ernæring, vekst, predasjon, historisk beskatning og bifangst av laks i pelagiske fiskerier.

Pukkellaks og rømt oppdrettslaks må kunne fiskes effektivt i sjø og elv av lokale rettighetshavere.

Ordet «laks» må beskyttes da det vedgår vår stedegne fiskeart, kulturelle, språklige og økonomiske bakgrunn.

Laksen er en del av sjøsamisk historie, språk, kultur, mattradisjon og næringsgrunnlag. Dette er verdier som Norge – som nasjon - har et ansvar for å ivareta og videreføre.

Den nye stortingsmeldingen må derfor ikke bare handle om

- **Hvordan laksens skal reddes**?

Den må også svare på :

- **Hvem som i fremtiden skal ha rett til å fiske?**

**Bivdu mener at urfolksretten her må ha avgjørende betydning.**